

[Evald Christensen.]

vi ikke skal prøve på at komme et lille skridt længere.

Så er der et andet område, jeg gerne vil sige et par ord om. Der er vel nok noget i disse lovforslag, der går i retning af, at vi sidder inde med noget, der er meget bedre end det, grønlænderne har, og derfor kan vi, mener vi, i nogen måde se fra oven og nedad på dem med den tanke, at vi skal lære dem alt det gode, vi har. Vi vil have det grønlandske folk støbt i den samme form, som vi selv er støbt i. Dette folk skal hjælpes til at leve, som vi lever, det skal handle, som vi handler, det skal holde skole, som vi holder skole, leve kirkeliv, som vi lever kirkeliv, styres, som vi bliver styret — alt dette uden hensyn nok, synes jeg, til grønlændernes særegenhed. Vi kender jo slet ikke sælerne og fuglelivet i fjeldene, dyrelivet deroppe, jagten og fiskeriet; vi kan ikke præstere 1 til 1 000 med hensyn til dette; her er grønlænderne os så overlegne, så der vanskeligt kan drages sammenligninger, og så vil vi danne dette folk i vor lignelse! Det er simpelthen ikke rigtigt. Nu ved jeg jo godt, at den højtærede statsminister, de ærede medlemmer hr. Steen og hr. From har levet sammen med grønlænderne, om ikke lang tid, så dog været oppe i selve landet og kender meget til det deroppe, men vi andre, som ikke har haft den lykke — kan håbe at få det måske —, har også prøvet at følge med i, hvad der sker, følge med i livet, der leves, er kommet til at kende noget til naturen og alt det mægtige og skønne, der findes i dette store land.

Ud fra disse betragtninger vil jeg gerne, om vi kunne være med til i nogen måde at moderere de lovforslag, vi nu står overfor at skulle gøre til love, i retning af mere folkestyre i Grønland, mere fri handel, mere frihed til at handle, som de nu er nået til at kunne handle. Jeg har mødt ikke så få grønlændere, og jeg har ikke kunnet lade være at undre mig over, så langt de egentlig er fremme i retning af at være selvstændige. Det gælder selvfølgelig ikke alle de godt 21 000 mennesker eller de voksne af dem, men vi kunne nok betro dem lidt mere, end lovforslagene giver udtryk for. Jeg talte i aftes med en mand, som har levet på Grønland i 14 år og selv har været med i

arbejdet der. Han fortalte mig, at det var en fryd at se selv en lille grønlænderdreng flænske en torsk til saltning, leve med hele sin sjæl i det daglige arbejde, som også vil blive hans, når han bliver stor. Nu vil man så uden videre lukke en sådan dreng inde i en skole efter dansk mønster. Nu skal børnene deroppe føres frem, indtil de i alt fald er igennem realskolen, en stor del af dem da, altså på samme linie som her. Jeg vil selvfølgelig gerne være med til at hjælpe grønlænderne til mere i almindelighed at være i stand til at læse og skrive, så de kan blive udviklede og oplyste mennesker. Jeg er ikke sikker på, at vi absolut skal bygge skolen op som den skole, vi har. Jeg ville tage meget hensyn til livet, der leves deroppe, og de forhold, de lever under. Jeg husker, at jeg som ung læste om lapperne i Nordnorge og om færingerne, om hvordan de, når der råbtes ren eller grind, løb ud, om det så var af kirken for at være med til at fange rensdyrene og grindehvalerne; intet kunne stoppe dem. Når der nu råbes sæl oppe på Grønland, kan det jo også være, at de stikker af, selvom de sidder i kirken eller er lukket inde i en skole under stærk disciplin, og jeg mener egentlig ikke, at der er noget særlig forkert i dette, fordi det er så afgørende for hele deres liv. Dette er ikke en henstilling om at lade være at hjælpe dem til at få en bedre skole, men om, at man skal tænke nøje over, hvordan den skole, som vi hjælper dem til at få, skal være. Det vil jeg meget gerne have, at vi tager under overvejelse i udvalget.

De 8 lovforslag, der foreligger, synes mig — jeg vil nødig bruge for stærke udtryk — alligevel at gå noget i retning af, at vi vil bestemme, hvordan alt skal ligge deroppe, og hvordan folk skal have det, for at de kan få det bedst muligt. Valget har jeg ikke noget særligt at indvende imod, skønt jeg indrømmer, at det, det ærede medlem hr. Steen sagde, var både fornøjeligt og fornuftigt, at det skulle i hvert fald ikke være sådan, at de er foran os og heller ikke bag efter os; jeg ville helst have, at de stod på lige fod med os.

Skolevæsenet har jeg nævnt og skal ikke sige mere derom.

Om kirken skal jeg ganske kort sige: Er det nødvendigt at have en biskop for den grønlandske kirke? Kan vi ikke godt nøjes